

GNU Genel Kamu Lisansı GNU Public License (GPL)

EK

Genel Kamu Lisansı

This is an **unofficial** translation of the GNU General Public License into Turkish. It was not published by the Free Software Foundation, and does not legally state the distribution terms for software that uses the GNU GPL-
-only the original English text of the GNU GPL does that. However, we hope that this translation will help Turkish speakers understand the GNU GPL better.

Bu, GNU Genel Kamu Lisansının (GPL) Türkçe'ye **gayriresmi** çevirisidir. Bu çeviri Free Software Foundation tarafından yayınlanmamış olup GNU GPL kullanan yazılımların dağıtım şartlarını belirleme açısından hukuki bağlayıcılığı yoktur. Hukuki açıdan yalnızca GNU GPL'in İngilizce metni bağlayıcıdır. Bu çeviri, Türkçe kullanıcılarının GNU GPL'i daha iyi anlayabilmeleri için hazırlanmıştır.

GNU Genel Kamu Lisansı (GPL)

Sürüm 2, Haziran 1991

Telif Hakkı © 1989, 1991 Free Software Foundation, Inc. 59 Temple Place
- Suite 330, Boston, MA 02111-1307, USA

Bu lisans dökümanının birebir kopyalarını yapma ve dağıtma izni herkese verilmiştir, fakat metinde değişiklik yapma izni yoktur.

Giriş

Yazılım lisanslarının çoğu sizin yazılımı paylaşma ve değiştirme hakkınızın elinizden alınması için hazırlanmıştır. Buna karşılık, GNU Genel Kamu Lisansı sizin serbest yazılımları değiştirme ve paylaşma hakkınızın mahfuz tutulması ve yazılımın bütün kullanıcıları için serbest olması amacı ile yazıl-

mıştır. Bu Genel Kamu Lisansı, Free Software Foundation'un çoğu yazılımı ve bu lisansı kullanmayı düstur edinen diğer yazılımcıların yazılımları için kullanılmaktadır. (Free Software Foundation'un bazı yazılımları GNU Kitaplık Genel Kamu Lisansı -- GNU LGPL -- altında dağıtılmaktadır.) Siz de bu lisansı yazılımlarınıza uygulayabilirsiniz.

Serbest yazılımdan bahsettiğimiz zaman fiyattan değil, özgürlükten bahsediyoruz. Bizim Genel Kamu Lisanslarımız, sizin serbest yazılımların kopyalarını dağıtma özgürlüğünüzü (ve isterseniz bu hizmet için para almanızı), yazılım kaynak kodlarının size dağıtım esnasında veya eğer isterseniz verilmesini, yazılımı değiştirebilmenizi, yazılımın parçalarını yeni yazılımlar içerisinde kullanabilmenizi ve bunları yapabileceğinizi bilmenizi sağlamaktadır.

Haklarınızı koruyabilmemiz için sizin haklarınızı kısıtlama veya sizin bu haklarınızdan feragat etmenizi isteme yollarını yasaklayıcı bazı kısıtlamalar getirmemiz gerekmektedir. Bu kısıtlamalar eğer serbest yazılım dağıtıyor veya değiştiriyorsanız size bazı yükümlülükler getirmektedir.

Örneğin böyle bir programın kopyalarını, bedava veya ücret karşılığı dağıtıyorsanız alıcılara sizin sahip olduğunuz bütün hakları sağlamalısınız. Onların da kaynak kodlarına sahip olmalarını veya ulaşabilmelerini sağlamalısınız. Onlara da haklarını bilebilmeleri için bu şartları göstermelisiniz.

Haklarınızı koruma iki aşamada gerçekleşmektedir:

1. Yazılıma telif hakkı alınmaktadır.
2. Yazılım lisansı olarak size, hukuki olarak, yazılımı kopyalama, dağıtma ve/veya değiştirme hakkı tanıyan bu lisans sunulmaktadır.

Ayrıca, yazarların ve bizim korunmamız için bu serbest yazılımın herhangi bir garantisi olmadığını herkesin anlamasını istiyoruz. Eğer yazılım başkası tarafından değiştirilmiş ve değiştirilmiş hali ile tarafınıza ulaştırılmış ise alıcıların, ellerinde olan yazılımın orijinal olmadığını, dolayısıyla başkaları tarafından eklenen problemlerin ilk yazarların şöhretlerine olumsuz etkide bulunmaması gerektiğini bilmelerini istiyoruz.

Son olarak, bütün serbest yazılımlar yazılım patentleri tarafından sürekli tehdit altında bulunmaktadır. Serbest bir yazılımın dağıtıcılarının bireysel

olarak patent lisansı almalarını ve bu yol ile yazılımı müseccel hale getirmelerine imkan vermemek istiyoruz. Bunu engellemek için, yazılım için alınacak her patentin herkesin serbest kullanımına izin vermesi veya patentlenmemesi gerektiğini açık olarak ortaya koyuyoruz.

Kopyalama, dağıtım ve değiştirme ile ilgili kesin şart ve kayıtlar aşağıda yer almaktadır.

Kopyalama, Dağıtım ve Değiştirme ile İlgili Şart ve Kayıtlar

Bu Lisans, telif hakkı sahibi tarafından içerisine bu Genel Kamu Lisansı altında dağıtıldığına dair ibare konmuş olan herhangi bir yazılım veya başka eseri kapsamaktadır. Aşağıda “Yazılım”, bu kapsamdaki herhangi bir yazılım veya eser, “Yazılımı baz alan ürün”, ise Yazılım veya telif kanunu altında Yazılım’dan iştikak etmiş, yani Yazılım’ın tamamını veya bir parçasını, değiştirmeden veya değişiklikler ile, veya başka bir dile tercüme edilmiş hali ile içeren herhangi bir ürün, manasında kullanılmaktadır. (Bundan sonra tercüme “değiştirme” kapsamında sınırsız olarak içerilecektir.) Her ruhsat sahibine “siz” olarak hitap edilmektedir.

Kopyalama, dağıtım ve değiştirme haricinde kalan faaliyetler bu Lisans’ın kapsamı dışındadırlar. Yazılım’ı çalıştırma eylemi sınırlandırılmamıştır ve Yazılım’ın çıktısı yalnızca çıktının içeriği (Yazılım’ı çalıştırmak yolu ile elde edilmesinden bağımsız olarak) Yazılım’ı baz alan ürün kapsamına girer ise bu Lisans kapsamındadır. Bu koşulun sağlanıp sağlanmadığı Yazılım’ın ne yaptığı ile ilgilidir.

1. Yazılım’ın kaynak kodlarını birebir, aldığımız şekilde, herhangi bir ortamda ve vasıta ile, uygun ve görünür bir şekilde telif hakkı bildirim ve garantisiz olduğuna dair bildirim koymak, bu Lisans’dan bahseden herhangi bir bildirim aynen muhafaza etmek ve bütün diğer alıcılara Yazılım ile birlikte bu Lisans’ın bir kopyasını vermek şartı ile kopyalayabilir ve dağıtabilirsiniz.

Kopyalamak fiili işlemi için bir ücret talep edebilir ve sizin seçiminize bağlı olarak ücret karşılığı garanti verebilirsiniz.

2. Yazılım’ın kopyasını veya kopyalarını veya herhangi bir parçasını değiştirerek Yazılım’ı baz alan ürün elde edebilir, bu değişiklikleri veya ürünün

kendisini yukarıda 1. bölümdeki şartlar dahilinde ve aşağıda sıralanan şartların yerine getirilmesi koşulu ile kopyalayabilir ve dağıtabilirsiniz.

- a. Değiştirilen dosyaların görünür bir şekilde dosyaların sizin tarafınızdan değiştirildiğine dair, tarihli bir bildirim içermesini sağlamalısınız.
- b. Yazılım'dan veya Yazılım'ın bir parçasından tamamen veya kısmen iştirak etmiş ve sizin tarafınızdan dağıtılan veya yayınlanan herhangi bir ürünün bütün üçüncü şahıslara bu Lisans şartları altında ücretsiz olarak ruhsatlanmasını sağlamalısınız.
- c. Eğer değiştirilen yazılım olağan kullanım altında komutları interaktif olarak alıyor ise, yazılım, en olağan kullanım için interaktif olarak çalıştırıldığı zaman uygun bir telif hakkı bildirim, garantisi olmadığına (veya sizin tarafınızdan garanti verildiğine), kullanıcıların bu yazılımı bu şartlar altında tekrar dağıtabileceklerine ve kullanıcının bu Lisansın bir kopyasını nasıl görebileceğine dair bir bildirim yazdırmalı veya göstermelidir. (İstisna: Eğer Yazılım'ın kendisi interaktif ise fakat böyle bir bildirim olağan kullanım esnasında yazdırmıyor ise, sizin Yazılım'ı baz alan ürününüz böyle bir bildirimde bulunmak zorunda değildir.)

Bu şartlar değiştirilmiş eserin tamamını kapsamaktadır. Eğer eserin tespit edilebilir kısımları Yazılım'dan iştirak etmemiş ise ve makul surette kendi başlarına bağımsız ve ayrı eserler olarak kabul edilebilir ise, o zaman bu Lisans ve şartları, bu parçaları ayrı eser olarak dağıttığınız zaman bağlayıcı değildir. Fakat, aynı parçaları Yazılım'ı baz alan bir ürün bütününe bir parçası olarak dağıttığınız zaman bütününe dağıtım, diğer ruhsat sahiplerine verilen izinlerin bütüne ait olduğu ve parçalarına, yazarının kim olduğuna bakılmaksızın bütün parçalarına tek tek ve müşterek olarak uygulandığı bu Lisans şartlarına uygun olmalıdır.

Bu bölümün hedefi tamamen sizin tarafınızdan yazılan bir eser üzerinde hak iddia etmek veya sizin böyle bir eser üzerindeki haklarınıza muhalefet etmek değil, Yazılım'ı baz alan, Yazılım'dan iştirak etmiş veya müşterek olarak ortaya çıkarılmış eserlerin dağıtımını kontrol etme haklarını düzenlemektir.

Buna ek olarak, Yazılım'ı baz almayan herhangi bir ürünün Yazılım ile (veya Yazılım'ı baz alan bir ürün ile) bir bilgi saklama ortamında veya bir dağıtım ortamında beraber tutulması diğer eseri bu Lisans kapsamına sokmaz.

3. Yazılım'ı (veya 2. bölümde tanımlandığı hali ile onu baz alan bir ürünü) ara derlenmiş veya uygulama hali ile 1. ve 2. Bölüm'deki şartlar dahilinde ve aşağıda sıralanan yöntemlerden birisine uygun olarak kopyalayabilir ve dağıtabilirsiniz.

a. Yaygın olarak yazılım dağıtımında kullanılan bir ortam üzerinde, yukarıda 1. ve 2. Bölüm'de bulunan şartlar dahilinde, bilgisayar tarafından okunabilir kaynak kodlarının tamamı ile birlikte dağıtmak.

b. Herhangi bir üçüncü şahsa, fiziksel olarak dağıtımını gerçekleştirme masraflarından daha fazla ücret almayarak, yaygın olarak yazılım dağıtımında kullanılan bir ortam üzerinde, yukarıda 1. ve 2. Bölüm'de bulunan şartlar dahilinde, bilgisayar tarafından okunabilir kaynak kodlarının tamamını dağıtacağınıza dair en az üç yıl geçerli olacak yazılı bir taahhütname ile birlikte dağıtmak.

c. Size verilmiş olan ilgili kaynak kodunu dağıtım taahhütnamesi ile birlikte dağıtmak. (Bu alternatif yalnızca ticari olmayan dağıtımlar için ve yalnızca siz de yazılımı ara derlenmiş veya uygulama biçeminde ve yukarıda b) bölümünde anlatılan şekli ile bir taahhütname ile birlikte almış iseniz geçerlidir.)

Bir eserin kaynak kodu, esere değiştirme yapmak için en uygun yöntem ve imkan anlamında kullanılmaktadır. Uygulama biçeminde bir eser için, kaynak kodu, içerdiği bütün parçalar için ilgili kaynak kodları, ilgili arayüz tanım dosyaları ve derleme ve yükleme işlemlerinde kullanılan bütün betikler anlamında kullanılmaktadır. Bir istisna olarak, dağıtılan kaynak kodu, genelde uygulamanın üzerinde çalışacağı işletim sisteminin ana parçaları (derleyici, çekirdek v.b.) ile birlikte dağıtılan herhangi bir bileşeni, eğer ilgili bileşen, uygulama ile birlikte dağıtılmıyorsa, içermek zorunda değildir.

Eğer uygulama veya ara derlenmiş biçimde yazılımın dağıtımını belli bir yere erişim ve oradan kopyalama imkanı olarak yapıyorsa, aynı yerden, aynı koşullar altında kaynak koduna erişim imkanı sağlamak, üçüncü şahısların ara derlenmiş ve uygulama biçemleri ile birlikte kaynak kodunu kopyalama zorunlulukları olmasa bile kaynak kodunu dağıtmak olarak kabul edilmektedir.

4. Yazılım'ı bu Lisans'ta sarıh olarak belirtilen şartlar haricinde kopyalayamaz, değiştiremez, ruhsat hakkını veremez ve dağıtamazsınız. Buna aykırı herhangi bir kopyalama, değiştirme, ruhsat hakkı verme, veya dağıtımda bulunma hükümsüzdür ve böyle bir teşebbüs halinde bu Lisans altındaki bütün haklarınız iptal edilir. Sizden, bu Lisans kapsamında kopya veya hak al-

mış olan üçüncü şahıslar, Lisans şartlarına uygunluklarını devam ettirdikleri sürece, ruhsat haklarını muhafaza edeceklerdir.

5. Bu Lisans sizin tarafınızdan imzalanmadığı için bu Lisans'ı kabul etmek zorunda değilsiniz. Fakat, size Yazılım'ı veya onu baz alan ürünleri değiştirmek veya dağıtmak için izin veren başka bir belge yoktur. Eğer bu Lisans'ı kabul etmiyorsanız bu eylemler kanun tarafından sizin için yasaklanmıştır. Dolayısıyla, Yazılım'ı (veya onu baz alan bir ürünü) değiştirmeniz veya dağıtmanız bu Lisans'ı ve Lisans'ın Yazılım'ı veya ondan iştikak etmiş bütün eserleri kopyalamak, değiştirmek ve dağıtmak için getirdiği şart ve kayıtları kabul ettiğiniz manasına gelmektedir.

6. Yazılım'ı (veya onu baz alan herhangi bir ürünü) yeniden dağıttığınız her defada alıcı, ilk ruhsat sahibinden otomatik olarak Yazılım'ı bu şartlar ve kayıtlar dahilinde kopyalamak, değiştirmek ve dağıtmak için ruhsat almaktadır. Alıcının burada verilen hakları kullanmasına ek birtakım kısıtlamalar getiremezsiniz. Üçüncü şahısları bu Lisans mucibince hareket etmeğe mecbur etmek sizin sorumluluk ve yükümlülüğünüz altında değildir.

7. Eğer bir mahkeme kararı veya patent ihlal iddiası veya herhangi başka bir (patent meseleleri ile sınırlı olmayan) sebep sonucunda size, bu Lisans'ın şart ve kayıtlarına aykırı olan birtakım (mahkeme kararı, özel anlaşma veya başka bir şekilde) kısıtlamalar getirilirse, bu sizi bu Lisans şart ve kayıtlarına uyma mecburiyetinden serbest bırakmaz. Eğer aynı anda hem bu Lisans'ın şartlarını yerine getiren hem de diğer kısıtlamalara uygun olan bir şekilde Yazılım'ı dağıtamıyorsanız, o zaman Yazılım'ı dağıtamazsınız. Örneğin, eğer bir patent lisansı direkt veya endirekt olarak sizden kopya alacak olan üçüncü şahısların bedel ödemeksizin Yazılım'ı dağıtmalarına hak tanıyorsa o zaman sizin hem bu koşulu hem Lisans koşullarını yerine getirmenizin tek yolu Yazılım'ı dağıtmamak olacaktır.

Eğer bu bölümün herhangi bir parçası herhangi bir şart altında uygulanamaz veya hatalı bulunur ise o şartlar dahilinde bölümün geri kalan kısmı, bütün diğer şartlar altında da bölümün tamamı geçerlidir.

Bu bölümün amacı sizin patent haklarınızı, herhangi bir mülkiyet hakkınızı ihlal etmenize yol açmak veya bu hakların geçerliliğine muhalefet etmenizi sağlamak değildir; bu bölümün bütün amacı kamu lisans uygulamaları ile oluşturulan serbest yazılım dağıtım sisteminin bütünlüğünü ve işlerliğini korumaktır. Bu sistemin tutarlı uygulanmasına dayanarak pek çok kişi bu sistemle dağıtılan geniş yelpazedeki yazılımlara katkıda bulunmuştur; yazılımı-

nı bu veya başka bir sistemle dağıtmak kararı yazara aittir, herhangi bir kullanıcı bu kararı veremez.

Bu bölüm Lisans'ın geri kalanının doğurduğu sonuçların ne olduğunu açıklığa kavuşturmak amacını gütmektedir.

8. Eğer Yazılım'ın kullanımı ve/veya dağıtımı bazı ülkelerde telif hakkı taşıyan arayüzler veya patentler yüzünden kısıtlanırsa, Yazılım'ı bu Lisans kapsamına ilk koyan telif hakkı sahibi, Yazılım'ın yalnızca bu ülkeler haricinde dağıtılabileceğine dair açık bir coğrafi dağıtım kısıtlaması koyabilir. Böyle bir durumda bu Lisans bu kısıtlamayı sanki Lisans'ın içerisine yazılmış gibi kapsar.

9. Free Software Foundation zaman zaman Genel Kamu Lisansı'nın yeni ve/veya değiştirilmiş biçimlerini yayınlatabilir. Böyle yeni sürümler mana olarak şimdiki haline benzer olacaktır, fakat doğacak yeni problemler veya kaygılara cevap verecek şekilde detayda farklılık arzedebilir.

Her yeni biçime ayırdedici bir sürüm numarası verilmektedir. Eğer Yazılım bir sürüm numarası belirtiyor ve “bu ve bundan sonraki sürümler” altında dağıtılıyorsa, belirtilen sürüm veya Free Software Foundation tarafından yayınlanan herhangi sonraki bir sürümün şart ve kayıtlarına uymakta serbestsiniz. Eğer Yazılım Lisans için bir sürüm numarası belirtmiyor ise, Free Software Foundation tarafından yayınlanmış olan herhangi bir sürümün şart ve kayıtlarına uymakta serbestsiniz.

10. Eğer bu Yazılım'ın parçalarını dağıtım koşulları farklı olan başka serbest yazılımların içerisinde kullanmak isterseniz, yazara sorarak izin isteyin. Telif hakkı Free Software Foundation'a ait olan yazılımlar için Free Software Foundation'a yazın, bazen istisnalar kabul edilmektedir. Kararımız, serbest yazılımlarımızdan iştikak etmiş yazılımların serbest statülerini korumak ve genel olarak yazılımların yeniden kullanılabilirliğini ve paylaşımını sağlamak amaçları doğrultusunda şekillenecektir.

Garanti Yoktur

11. Bu yazılım ücretsiz olarak ruhsatlandığı için, yazılım için ilgili kanunların izin verdiği ölçüde herhangi bir garanti verilmemektedir. Aksi yazılı olarak belirtilmediği müddetçe telif hakkı sahipleri ve/veya başka şahıslar yazılımı “olduğu gibi”, aşikar veya zimnen, satılabilirliği veya herhangi bir amaçla uygunluğu da dahil olmak üzere hiçbir garanti vermeksizin dağıtmaktadırlar. Yazılımın kalitesi veya performansı ile ilgili tüm sorunlar size aittir.

Yazılımdaki herhangi bir bozukluktan dolayı doğabilecek olan bütün servis, tamir veya düzeltme masrafları size aittir.

12. İlgili kanunun icbar ettiği durumlar veya yazılı anlaşma haricinde herhangi bir şekilde telif hakkı sahibi veya yukarıda izin verildiği şekilde yazılımı değiştiren veya yeniden dağıtan herhangi bir kişi, yazılımın kullanımı veya kullanılamaması (veya veri kaybı oluşması, verinin yanlış hale gelmesi, sizin veya üçüncü şahısların zarara uğraması veya yazılımın başka yazılımlarla beraber çalışmaması) yüzünden oluşan genel, özel, doğrudan ya da dolaylı herhangi bir zarardan, böyle bir tazminat talebi telif hakkı sahibi veya ilgili kişiye bildirilmiş olsa dahi, sorumlu değildir.

Şart ve Kayıtların Sonu

Bu Şartlar Yeni Yazılımlara Nasıl Uygulanır?

Eğer yeni bir yazılım geliştiriyor ve bunun kamuya en fazla düzeyde yarar sağlamasını istiyorsanız, yazılımınızı herkesin dağıtıp, değiştirebileceği özgür yazılım haline getirmenizi öneriyoruz.

Bu koşulları uygulamak için yazılıma aşağıdaki bildirimleri ekleyin. En sağlıklı yöntem her kaynak kodu dosyasının başına bu bildirim ekleyerek garanti olmadığına dair bilginin verildiğinden emin olmaktır; her dosya en azından “copyright” (telif hakkı) satırını ve bildirim tam metninin nerede bulunabileceğine dair bilgi içermelidir.

{yazılımın adını ve ne yaptığını anlatan bir satır.}

Copyright (C) {yıl} {yazarın adı}

This program is free software; you can redistribute it and/or modify it under the terms of the GNU General Public License as published by the Free Software Foundation; either version 2 of the License, or (at your option) any later version.

This program is distributed in the hope that it will be useful, but WITHOUT ANY WARRANTY; without even the implied warranty of MERCHANTABILITY or FITNESS FOR A PARTICULAR PURPOSE. See the GNU General Public License for more details.

You should have received a copy of the GNU General Public License along with this library; if not, write to the Free Software Foundation,

Inc., 59 Temple Place, Suite 330, Boston, MA 02111-1307 USA

Size normal ve elektronik posta ile nasıl ulaşılabileceğine dair bilgi eklemeyi unutmayın.

Eğer yazılımınız interaktif ise, interaktif kipte başlatıldığı zaman gösterilen kısa bir bildirim koyun.

Gnomovizyon version 69, Copyright (C) *yıl yazarın adı*

Gnomovizyon comes with ABSOLUTELY NO WARRANTY; for details type `show w`. This is free software, and you are welcome to redistribute it under certain conditions; type `show c` for details.

Gnomovizyon sürüm 69, Telif hakkı (C) *yıl yazarın adı*

Gnomovizyon için HİÇBİR GARANTİ verilmemektedir; detaylar için `show w` yazın. Bu bir serbest yazılımdır ve belli koşullar altında yeniden dağıtılabilir; detaylar için `show c` yazın.

Örnekte verilen `show w` ve `show c` komutları GNU Genel Kamu Lisansı'nın ilgili bölümlerini göstermelidir. Elbette kullanılan komutlar daha farklı olabilir veya yazılımınıza uyan başka yöntemlerle bu bildirim yapılabilir.

İşvereninizin (eğer programcı olarak çalışıyorsanız) veya, eğer öğrenci iseniz, okulunuzun telif haklarından feragat ettiklerine dair bir feragatname imzalamalarını isteyebilirsiniz. Aşağıda bir örnek yer almaktadır, isimleri değiştirin:

Gereksizİşler, A.Ş., Mehmet Herhangibiri tarafından yazılmış `Abidik-Gubidik` yazılımında (kapıkolu çevirmekte kullanılan bir yazılım) olabilecek bütün telif haklarından feragat eder.

{*Yön Etici İmzası*}, 1 April 1990

Yön Etici, Gereksizİşler Yetkilisi

Bu Genel Kamu Lisansı yazılımınızın serbest olmayan yazılımların içerisine dahil edilmesine imkan tanımaz. Eğer yazılımınız bir kitaplık ise, serbest olmayan yazılımların kitaplığınıza bağlanmasına imkan tanımak isteyebilirsiniz. Eğer yapmak istediğiniz bu ise, bu Lisans yerine GNU Kısıtlı Genel Kamu Lisansı'nı kullanabilirsiniz.

Çeviren: Deniz Akkuş Kanca, 2001

Translated by: Deniz Akkuş Kanca, 2001

Sonsöz

Bu kitap, LINUX dünyasına “ilk adımınızı” atmanızı sağladıysa ne mutlu bize.

LINUX ve doğal olarak UNIX dünyasındaki yolculuk uzun, heyecanlı, keyifli ve yorucu bir deneyimdir. İyi bir UNIX sistem yöneticisi olabilmek için yıllarca çalışmak gerekir. İyi bir dış hekim, iyi bir cerrah olabilmek için nasıl zamana ve en önemlisi mesleğin araçlarını iyi tanıma ve kullanma becerilerini geliştirmeye gereksinim varsa; UNIX dünyasında da işletim sisteminin araçlarını iyi öğrenmeye ve kullanma becerilerini geliştirmeye gerek vardır.

Bu kitabı okumakla LINUX öğrenmediniz. Olsa olsa korkmamayı öğrendiniz. Bu kitapta bir iki satırla anlatılan birçok konunun her biriyle ilgili yüzlerce sayfalık kitaplar var. Onları da bir okuyun; ondan sonra tekrar görüşelim. LINUX/UNIX sistem yöneticiliği bir meslektir. Tek bir kitap; hele giriş düzeyinde bir kitap okumakla bir meslek edinmeyi ummuyordunuz herhalde...

Tüm bilişim konularında olduğu gibi bir işletim sistemini kullanmayı okuyarak öğrenemezsiniz. Denemeli, uğraşmalı, araştırmalı, aç ve uykusuz kalmalısınız. Eğer LINUX dünyasına ciddi bir şekilde girmek istiyorsanız size tek bir öneride bulunabiliriz: bilgisayarınızdaki LINUX dışındaki tüm işletim sistemlerini silin. Eskiden beri diğer işletim sistemiyle yapmakta olduğunuz işleri LINUX ile yapmaya çalışın. Unutmayın; aklınıza gelebilecek her türlü sorunun çözümü LINUX'ta vardır; bütün mesele bu çözümü bulup uygulayabilmektir.

LINUX işletim sistemine bir kez alıştıktan ve onu yönetmeyi öğrendikten sonra diğer işletim sistemleri; özellikle de Windows ailesinin sunucu özelliğine sahip olan sürümleri size çok zayıf gelecektir. Bugüne kadar UNIX/LINUX dünyasını bırakıp Windows ortamına geçen profesyonelle hiç rastlamadık ama tersini çok gördük. Gözlem süresi yazarlardan genç olanı için 3-4 yıl, ihtiyar olanı için Windows'un tarihi kadar uzundur.

UNIX dünyasına hoşgeldiniz.

Ömer Ayfer - Can Uğur Ayfer